

**Yhteistyöstä kilpailukykyä  
meriklusteriin  
- mahdollisuudet valtionhallinnon  
tasolla**

Sauli Ahvenjärvi  
Turku 27.5.2013

- \* Tulevaisuuden **reaalinen kilpailukyky** rakentuu olemassa olevan osaamisen pohjalle
- \* Kaikki alkaa omien vahvuuksien tunnistamisesta
- \* Suomi on omalla alallaan meriosaamisen suurvalta
  - \* Suomi on esimerkiksi rakentanut maailman syvimmälle sukeltavat tutkimussukellusveneet, suurimmat risteilijät ja lähes 60% maailman toimivista jäänmurtajista
  - \* Olemme maailman ainoa maa, jolla kaikki satamat voivat olla jäässä talvella.
- \* Arktiselle osaamisellemme on kysyntää arktisten alueiden merkityksen kasvaessa.
- \* Itämeri on EU:n "sisämeri" ja Suomella on mahdollisuus nousta Itämeri-osaamisen johtavaksi maaksi.

- \* Arktinen laivatekninen osaaminen on Suomelle potentiaalinen viennin kasvuala

Venäjä suunnittelee jopa 1500 jäissäkulkevan erikoisaluksen hankkimista lähivuosina (???)

- \* Arktisen offshoren näkymät ovat myös lupaavat, kasvuun on päästävä mukaan!

(miten USA:n liuskekaasu vaikuttaa???)

- \* Merellinen cleantech on kolmas potentiaalinen kasvuala
- \* Uusien ympäristönormien edellyttämästä teknologiasta voidaan kehittää vientivaltteja ja standardeja erityisesti pohjoisille alueille (sox - ja nox-päästöjen rajoitukset)



\* Itämeriselonteon 2011 seurantaraportissa suositeltiin meriasioille koordinaatioryhmää eli vastuuministeriötä ja vastuuministeriä.

\* **MERIMINISTERI**

\* olisi meriklusterin koordinoinnin ja meriteknologian viennin edistämisen keskeinen toimija ja suomalaisen osaamisen edustaja.

\* useat merelliset hankinnat ovat suuria kansainvälisiä hankkeita -> tarvitaan hallitusten välisten neuvottelijoiden panosta.

\* Myös muut mereen liittyvät alat kaipaavat koordinaation tehostamista

\* EU:n yhdenmety meripolitiikka ja siihen liittyvät Euroopan meri- ja kalatalousrahastot voivat toimia mallina ja mahdollisuutena **kansalliselle yhdenmetylle MERIPOLITIIKALLE.**

- \* Kattava meripolitiikka ja meriministeri mahdollistaisivat toimivan yhteistyön ja koordinaation valtionhallinnon eri toimijoiden kesken meriasioissa
  - Nyt esimerkiksi Itämeren suojelua, merenkulkua ja kalastusta koskevat poliittiset päätökset tehdään eri ministeriöissä
  - Meriasioita käsittelevät ministeriöistä ainakin LVM, TEM, OKM, SM, MMM, YM, VM ja PM
- \* Etuina olisivat myös yhteneväiset tavoitteet ja päällekkäisyyksien karsiminen
- \* Koordinaation puute voi johtaa osaoptimointiin ja kokonaisuuden kannalta kohtalokkasiin virheisiin!

# Kansallinen meriliikennestrategia

- \* Hyvä esimerkki ministeriörajat ylittävästä yhteistyöstä
- \* Liikenne- ja viestintäministeriö koordinoi meriliikennestrategian kehitystyötä
  - \* LVM:n asettama työryhmä valmistelee
  - \* osa-alueille on koottu erillisiä työryhmiä
  - \* mukana useita ministeriöitä sekä laaja edustus merenkulun sidosryhmistä



# Meriliikennestrategian teemat

- 1) merenkulkualan koulutus, osaaminen ja työllisyys
- 2) meriliikenteen ympäristökysymykset
- 3) meriliikenteen ohjaus, meriturvallisuus ja – pelastus
- 4) väylät, kuljetusketjut ja talvimerenkulku
- 5) satamapolitiikka
- 6) merenkulun tuet ja maksut
- 7) merikuljetukset, huoltovarmuus ja elinkeinoelämän kilpailukyky
- 8) meriliikenteen EU- ja kansainvälinen yhteistyö

- \* Teemojen 1-3 käsittely käynnistyi viime syksynä ja teemojen 4-6 käsittely tänä keväänä
- \* Kustakin teemasta on pidetty sidosryhmille keskustelutilaisuuksia, joissa on kartoitettu sidosryhmien näkökantoja ja odotuksia
- \* Talvella järjestettiin neljä visioverstasta, joissa pohdittiin pitkän aikavälin visiota, tavoitteita ja kuinka niihin päästään



- \* Meriliikennestrategian visio esitellään sidosryhmille 3.6. 2013
  - \* Visiossa tähdätään vuoteen 2030.
- \* Kesän ja syksyn kuluessa strategian toimenpideohjelma tullaan rakentamaan tämän vision pohjalle.
- \* Syksyn laajempi sidosryhmätilaisuus ajoittuu lokakuun alkuun (7.10.).
- \* Meriliikennestrategia valmistuu tämän vuoden loppuun mennessä

# Muita mahdollisia toimia valtionhallinnon tasolla meriklusterin tukemiseksi

- \* Valtion hankinnat
  - \* Uudet jäänmurtajahankinnat
  - \* Seuraava ulkovartiolaiva (SM)
  - \* Merivoimien tulevat alushankinnat (PM)
  - \* Öljyntorjuntavalmiuden parantaminen (YM)
- \* Osallistuminen telakkajärjestelyihin (TEM)
- \* Väylien ja muun satamia tukevan liikenneinfran rakentaminen (LVM)
- \* innovaatiotuet (Tekes)
- \* vientiluototus (Finvera)
- \* viennin edistäminen (Finpro)
- \* koulutus- ja työvoimapolitiittiset toimet
- \* veropolitiikka

# Organisaatioremontti v. 2010

- \* Lähdettiin hakemaan liikennemuotojen välistä koordinaatiota
- \* 1.1.2010 Merenkululaitos, Ilmailuhallinto, Ajoneuvohallintokeskus ja Rautatievirasto yhdistyvät uudeksi Liikennevirastoksi ja Liikenteen turvallisuusvirastoksi
- \* Samalla Merenkululaitos lakkautettiin
  - \* Osa MKL:n toiminnoista on yhtiöitetty (mm. Arctia Shipping)



- \* Uudistus ei ole toiminut kaikin osin toivotulla tavalla
- \* Kritiikkiä:
  - \* Asiantuntijanäkökulma on heikentynyt
  - \* Asiakasnäkökulma on paikoin unohtunut
  - \* tiedon löytäminen vaikeaa
  - \* Joka yksikössä pitäisi olla laaja osaaminen, mutta tämä ei käytännössä aina toteudu
  - \* Mikä painottuu, kun kilpaillaan samoista resursseista?
- \* Jotain hyvääkin:
  - \* kuluja on onnistuttu karsimaan
  - \* tiedottaminen on parempaa kuin ennen

# Eduskunnan meriryhmä

- \* Perustettiin lokakuun 9. päivänä 2012
- \* Tarkoituksena on meriasioiden tuntemuksen lisääminen kansanedustajien keskuudessa edistämällä tiedonkulkua ja yhteydenpitoa merialojen toimijoiden ja eduskunnan välillä
- \* Saanut osakseen ansaitsemansa huomion niin eduskunnassa kuin muutenkin
- \* Yhteistyö ja yhteydenpito lähtenyt hyvin käyntiin

- \* Ryhmän tehtävänä on järjestää jäsenilleen suunnattuja luentoja, seminaareja ja tutustumisvierailuja sekä julkaista tiedotteita ja kannanottoja
- \* Eduskunnan Meriryhmän jäsen voi olla kuka tahansa eduskunnassa työskentelevä henkilö
  - \* Ryhmässä on tällä hetkellä 37 henkilöä, joista 19 on kansanedustajia
  - \* pj. Sauli Ahvenjärvi



Pidetään yhteyttä!

[sauli.ahvenjarvi@eduskunta.fi](mailto:sauli.ahvenjarvi@eduskunta.fi)